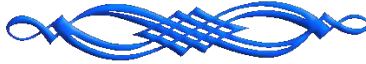

- C. 300-309, Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2014. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-662-43454-3_31
2. Кічук Оксана, Клімова Тетяна Колективне інструментування як інноваційна освітня практика в НУШ. *Шкільний світ (Науково-методичний журнал)*. 2023. № 12. С. 24-27.
 3. Сидоренко І., Кравець Н. Ефективність колективного інструментування у розвитку творчих компетентностей учнів. *Дидактика*. 2022. № 5. С. 34-39.
 4. Шевченко Володимир Колективний інструментарій як засіб розвитку творчих компетентностей учнів. *Педагогіка та психологія (науково-методичний журнал)*. 2022. № 3. С. 45-50.

Оксана КОВАЛИК,
здобувачка другого(магістерського) рівня вищої освіти Факультету
мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
науковий керівник – **Лариса ОРОНОВСЬКА**,
доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва,
кандидат педагогічних наук, заступник декана з виховної роботи
Тернопіль, Україна
Oksanka.96ivakhiv@gmail.com

Oksana KOVALYK,
*student of the second (master's) level of higher education at the Faculty of Arts of
the Ternopil National Pedagogical University
named after Volodymyr Hnatyuk
supervisor – Larisa ORONOVSKA,*
*associate professor of the department of musicology and methods of musical art,
candidate of pedagogical sciences, deputy dean for educational work
Ternopil, Ukraine
Oksanka.96ivakhiv@gmail.com*

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРОВАНОГО ПІДРУЧНИКА «МИСТЕЦТВО» 5-6 КЛАСИ Л. АРИСТОВОЇ ТА Н.ЧЕН НА УРОКАХ НУШ

FEATURES OF THE INTEGRATED TEXTBOOK «ART» FOR GRADES 5-6 BY L. ARISTOVA AND N. CHEN IN THE PRIMARY SCHOOL

Постановка проблеми. Актуальним завданням Нової української школи є організація освітнього процесу на засадах компетентнісного підходу, який спонукає учнів до самостійності в навчанні, створює їм умови для взаємодії з учасниками освітнього процесу, а також для практичної реалізації набутого досвіду.

Запровадження компетентнісного підходу передбачає певні зміни в організації освітнього процесу, удосконалення форм і засобів навчання, а також розроблення навчально-методичного забезпечення (створення нових підручників, посібників, дидактичного матеріалу, мультимедійних засобів тощо), актуального для сучасної системи освіти [3].

Компетентнісний підхід, який передбачено у підручниках, використовує активну взаємодію всіх учасників освітнього процесу (між учнями, між учителями й вчителями, між учнями й батьками), застосування дослідницького навчання, учнівських творчих проєктів.

Мета наукової розвідки - дослідити позитивний ефект використання в навчально-виховному середовищі, запропонованих авторами підручників.

Варто зазначити, що реалізація компетентнісного підходу відбувається і засобами підручника. Шкільний підручник – «Мистецтво», запропонованих авторів, і надалі залишається головним дидактичним засобом системи навчання. Формування компетентностей (ключових та предметних) висуває певні вимоги до підручників Нової української школи, які враховані під час підручникотворення.

Зауважимо, що ці підручники мають орієнтуватися на сучасні вимоги до навчання, які сформульовані в Державному стандарті базової середньої освіти.

Зокрема О. І. Ляшенко наголошує, що основними відмінностями нинішнього Державного стандарту базової середньої освіти від освітніх стандартів попередніх поколінь є такі: компетентнісний підхід, що ґрунтується на ключових компетентностях; цілісне бачення поступу дитини в навчанні від 1 до 12 класу; надання більшої академічної свободи закладам освіти під час створення власних освітніх програм [1].

Сучасний підручник, який ми розглядаємо, є головним засобом організації пізнавальної діяльності учнів та орієнтиром у інформаційному просторі. Аналіз психолого-педагогічної літератури дає підстави свідчити про істотні зміни, які відбулися у змісті підручників.

Це вказує на збільшення уваги фахівців із підручникотворення до психологічної складової підручників. Йдеться про відповідність підручників віковим і пізнавальним особливостям учнів. Здебільшого це досягається шляхом варіювання обсягу навчальної інформації і гнучкості у визначенні вимог до її засвоєння учнями. Забезпечення підручником розвитку пізнавальної діяльності передбачає засвоєння й осмислення учнями в процесі навчання нових знань (понять, їх ознак, зв'язків та прикладів, що їх конкретизують) у їх логічному зв'язку.

Зміна парадигми шкільної освіти (перехід від предметно-знаннєвої парадигми освіти до особистісно орієнтованої, розвивальної) суттєво вплинула на переосмислення функцій підручника. На нашу думку, компетентнісний підхід навчання передбачає здійснення за допомогою підручника Нової української школи мотиваційної і розвивальної функцій навчання. Реалізації мотиваційної функції підручника, сприяють завдання на застосування індивідуальної, парної та групової форм організації навчальної діяльності; ігрові ситуації та драматизації за прочитаним; персоніфіковані формулювання запитань: заохочування учнів до висловлення власної думки; виконання творчих завдань; використання діалогового стилю спілкування автора з учнем [4].

Для реалізації розвивальної функції завдання підручника мають бути спрямовані на розвиток пізнавальних здібностей учнів. Наприклад, це можуть бути завдання на оволодіння мисленнєвими операціями (аналіз, порівняння, узагальнення тощо), завдання на формування здатності застосовувати набуті знання, способи дій, досвід у нових нестандартних ситуаціях [2].

Дослідженням функціонального забезпечення підручників НУШ присвячені праці Я. Кодлюк, О. Малихіної, О. Савченко, О. Топузова, Т. Яценко. Наприклад, одним із видів пізнавальної діяльності в процесі навчання у підлітковому віці є навчальні проекти. Тому у запропонованому матеріалі, «Мистецтво» 5-6 класів містяться короткі рекомендації щодо організації їх виконання учнями. Дослідження експертних оцінок освітніх матеріалів дають підстави зробити такий висновок – якість освітніх матеріалів, зокрема і підручників, ґрунтується на комплексному оцінюванні їх психологічної складової [3].

Вважаємо, що психологічною складовою підручника є відповідність його структури пізнавальним можливостям учнів. Отже, структурування підручника є важливим чинником забезпечення його якості. Сучасний підручник відповідає такій структурі: передмова, основний текст, додатковий текст, апарат орієнтування підручником (зміст/перелік розділів/тем) і умовні позначення, система рубрик).

Висновки. Підручники забезпечують розвиток пізнавальної діяльності учнів за умови наявності новизни у їх змісті, завдань на створення проблемних ситуацій, у яких учням потрібно розібратися самостійно, прийняти деяке рішення, відстояти свою точку зору.

Все це, сприятиме формуванню пізнавального інтересу в учнів 5-6 класів і впроваджує систему творчих, пізнавальних завдань, а практична спрямованість матеріалу та можливості застосування набутих компетентностей у житті. Отже визначаємо які чинники мають адекватний вплив на створення, та застосування якісних підручників Нової української школи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бучма В. В. Мотиваційна функція підручника як навчального засобу Нової української школи. *Сучасні психологічні вимоги до підручника для Нової української школи*: зб. матеріалів наукових доповідей круглого столу (м. Київ, 26 серпня 2021 року). Київ, 2021. С. 17-21. URI: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/727406>
2. Бучма В. В. Формування комунікативної компетенції учнів початкової школи засобами підручника. *Сучасні психологічні вимоги до підручника для Нової української школи* : збірник тез наукових доповідей Круглого столу (Київ, 24 листопада 2020 року). Київ, 2020.
3. Дзюбка Л. В., Шатирко Л. О. З досвіду психологічного аналізу навчальних матеріалів для Нової української школи. *Сучасні психологічні вимоги до підручника для Нової української школи*: збірник тез наукових доповідей Круглого столу (Київ, 24 листопада 2020 року). Київ, 2020. С. 35-41. URI: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722535>;
4. Ляшенко О. І Презентація проекту Державного стандарту базової середньої освіти: Чим новий стандарт відрізняється від попередніх? *Вісник НАПН України*. 2020. Вип. 2.

